

Archwilydd Cyffredinol Cymru
Auditor General for Wales

Memorandwm esboniadol

WALES AUDIT OFFICE
SWYDDFA ARCHWILIO CYMRU

Memorandwm esboniadol i'r Pwyllgor Cyllid ynghylch amrywio amcangyfrif Swyddfa Archwilio Cymru ar gyfer y flwyddyn a ddaw i ben 31 Mawrth 2018

Cyflwynwyd i Bwyllgor Cyllid Cynulliad Cenedlaethol
Cymru i'w ystyried o dan Reol Sefydlog 20.35

Isobel Garner
Y Cadeirydd, ar ran Swyddfa
Archwilio Cymru

Huw Vaughan Thomas
Archwilydd Cyffredinol Cymru

Cynnwys

Memorandwm Esboniadol

Trosolwg	4
Diben y Memorandwm Esboniadol hwn	5
Cyflwyniad	5
Addasiadau i adnoddau referiw a chyfalaf	6
Gofyniad arian parod net	7
Crynodeb	7

Atodiadau

Atodiad 1 – Incwm a Threuliau Swyddfa Archwilio Cymru 2017-18 (Diwygiedig)	8
Atodiad 2 – Crynodeb o ofynion cyllidebol 2017-18 i'w gynnwys yng Nghynnig Cyllidebol Atodol Gweinidogion Cymru o dan adran 126 o Ddeddf Llywodraeth Cymru	9

Trosolwg

- 1 Ar gyfer pob blwyddyn ariannol, mae'n rhaid i Swyddfa Archwilio Cymru gyflwyno amcangyfrif blynyddol o'i hincwm a'i gwariant i Bwyllgor Cyllid y Cynulliad Cenedlaethol. Mae'n rhaid i'r pwyllgor cyfrifol ystyried yr amcangyfrif hwnnw a'i osod gerbron y Cynulliad Cenedlaethol, ar ôl gwneud unrhyw ddiwygiadau yr ystyria eu bod yn briodol.
- 2 Cynhwyswyd Amcangyfrif Swyddfa Archwilio Cymru ar gyfer 2017-18 yng Nghynnig Cyllidebol Blynyddol Llywodraeth Cymru o dan Reol Sefydlog 20.26 ac fe'i cymeradwywyd mewn Cyfarfod Llawn ar 10 Ionawr 2017 ar ôl i'r Pwyllgor Cyllid graffu arno.
- 3 Ar sail tystiolaeth a gyflwynwyd i'r Pwyllgor Cyllid ar 3 Tachwedd 2016, mae Swyddfa Archwilio Cymru bellach yn ceisio diwygio'r Amcangyfrif cymeradwy ar gyfer y flwyddyn a ddaw i ben 31 Mawrth 2018.

Diben y Memorandwm Esboniadol hwn

Cyflwyniad

- 4 Awdurdododd y cynnig cyllidebol Swyddfa Archwilio Cymru i gadw adnoddau cronus gwerth £15.154 miliwn, a gynhyrchir drwy ffioedd a godir ar gyrff a archwilir a grant gan Lywodraeth Cymru, a darparodd adnoddau eraill gwerth £6.906 miliwn i gefnogi ein cynlluniau gwariant ar gyfer y flwyddyn. Gyda'i gilydd, defnyddir y swm hwn o £22.060 miliwn i ariannu'r costau y mae Swyddfa Archwilio Cymru yn mynd iddynt wrth gyflawni ei dyletswyddau o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013.
- 5 Roedd Amcangyfrif 2017-18 yn seiliedig ar y dybiaeth y byddai Llywodraeth Cymru yn darparu grant gwerth £460,000 o dan Raglen Cymru ar gyfer Gwella er mwyn ariannu'n rhannol y gwaith ymchwil a datblygu a'r gwaith rheoli rhaglenni sy'n gysylltiedig â'n gwaith archwilio perfformiad ym maes Llywodraeth Leol. Cododd **Paragraff 25** o'n Hamcangyfrif y posibilrwydd pe bai'r grant hwn yn cael ei leihau neu'i ddiddymu, y byddai angen i ni ddychwelyd at y Pwyllgor Cyllid er mwyn ceisio cyllid amgen. Daeth i'r amlwg yn ystod 2017-18 fod cynigion Llywodraeth Cymru ar gyfer defnyddio'r grant yn tynnu'n groes i annibyniaeth yr Archwilydd Cyffredinol, fel y nodir yn adran 8(1) o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013, ac felly rydym wedi cytuno â Llywodraeth Cymru na fydd yn rhoi'r grant hwn i ni mwyach.
- 6 Fodd bynnag, mae dal angen i ni wneud y gwaith ymchwil a datblygu ar gyfer gwaith archwilio perfformiad Cymru gyfan yr Archwilydd Cyffredinol, gan gynnwys datblygu dulliau archwilio, adnoddau asesu risg a meincnodi gwybodaeth am berfformiad ledled Cymru. Heb gael gyllid amgen yn lle o leiaf rywfaint o gyllid Llywodraeth Cymru, ni fydd gennym ddigon o adnoddau ar gyfer rhaglen yr Archwilydd Cyffredinol. Roedd y grant hefyd yn cyllido gwaith i baratoi adroddiadau cryno cenedlaethol, ond ni fydd yr Archwilydd Cyffredinol yn llunio'r rhain mwyach. Ar ôl ailasesu'r adnoddau sydd eu hangen ar gyfer y flwyddyn gyffredol yn sgil y trafodaethau â Llywodraeth Cymru ac addasu cwantwm y gwaith a wneir, rydym nawr yn ceisio cynnydd o £325,000 yn yr adnoddau a gawn o Gronfa Gyfunol Cymru ar gyfer 2017-18.
- 7 Heb gyllid ychwanegol o Gronfa Gyfunol Cymru, byddai'n rhaid i ni drosglwyddo'r costau i'r gyrff a archwilir gennym ac felly byddai angen diwygio Cynllun Ffioedd 2017-18, a gymeradwywyd gan y Pwyllgor Cyllid ym mis Chwefror 2017, a fyddai'n arwain at gynnydd annisgwyl mewn ffioedd ar gyfer y flwyddyn gyffredol.
- 8 Mae Amcangyfrif 2018-19 yn cynnwys £280,000 i gyllido'r gwaith hwn o Gronfa Gyfunol Cymru dros y blynyddoedd nesaf.

- 9 Rydym yn parhau i drafod yn rheolaidd â Llywodraeth Cymru a all arwain at ddarnau penodol o waith comisiwn drwy gytundeb, ond nid oes unrhyw sicrwydd ynghylch hynny ar hyn o bryd. Os bydd hynny'n digwydd, byddem yn cyflawni'r gwaith drwy gyflogi mwy o gontractwyr.
- 10 Mae'r Memorandwm Esboniadol hwn yn nodi'r addasiadau sydd angen eu gwneud i Amcangyfrif Swyddfa Archwilio Cymru ar gyfer 2017-18.

Addasiadau i gyllidebau refeniw a chyfalaf

- 11 Fel yr esboniwyd uchod, mae Swyddfa Archwilio Cymru yn ceisio cynyddu'r adnoddau refeniw sydd eu hangen arni £325,000 ar gyfer 2017-18 i gyllido'r gwaith ymchwil a datblygu a'r gwaith rheoli rhaglenni sy'n gysylltiedig â'n gwaith archwilio perfformiad ym maes Llywodraeth Leol. Ceir rhagor o fanylion yn [Atodiad 1](#).

Tabl 1 – Nodir y newidiadau cyllidebol sydd eu hangen yn Nhabl 1.

	Amcangyfrif Cymeradwy 2017-18 £'000	Amcangyfrif Atodol 2017-18 £'000	Amcangyfrif Diwygiedig 2017-18 £'000
Adnodd refeniw	6,526	325	6,851
Adnodd cyfalaf	380	-	380
Adnoddau cronus	15,154	(460)	14,694
Cyfanswm y gwariant	22,060	-	21,925

Gofyniad arian parod net

Tabl 2 – Nodir y newidiadau i'n gofyniad arian parod net yn Nhabl 2.

	Amcangyfrif Cymeradwy 2017-18 £'000	Amcangyfrif Atodol 2017-18 £'000	Amcangyfrif Diwygiedig 2017-18 £'000
Cais net am adnoddau – refeniw a chyfalaf	6,906	325	7,231
Addasiad anariannol – dibrisiant a chroniadau	(200)	-	(200)
Gofyniad arian parod net o Gronfa Gyfunol Cymru	6,706	325	7,031

Crynodeb

- 12 Mae **Tabl 3** yn crynhoi'r adnoddau cyfalaf a refeniw a'r gofyniad arian parod net diwygiedig yn sgil cymeradwyo'r amcangyfrif atodol hwn.

Tabl 3 – Crynodeb o geisiadau am adnoddau ac arian parod

	Cais am adnoddau £'000	Gofyniad arian parod net £'000
Adnodd refeniw	6,851	6,651
Adnodd cyfalaf	380	380
Cyfanswm	7,231	7,031

Atodiad 1

Incwm a Threuliau Swyddfa Archwilio Cymru 2017-18 (diwygiedig)

Pennawdy gyllideb	Blwyddyn hyd at 31 Mawrth 2018 (Diwygiedig) £'000	Blwyddyn hyd at 31 Mawrth 2018 (Amcangyfrif) £'000
Treuliau		
Costau staff	15,411	15,411
Staff contractwyr	735	870
Teithio a chynhaliaeth	1,299	1,299
Cwmnïau yn y sector preifat (gan gynnwys TAW)	874	874
Swyddfeydd	938	938
TGCh	399	399
Balans TAW anadenilladwy	390	390
Trefniadau Llywodraethu Swyddfa Archwilio Cymru	300	300
Hyfforddiant allanol	255	255
Ffioedd cyfreithiol a phroffesiynol	201	201
Cyfieithu dogfennau	145	145
Costau eraill	598	598
CYFANSWM Y TREULIAU	21,545	21,680
Incwm		
Ffioedd archwilio	13,288	13,288
Ffioedd ardystio grantiau	1,406	1,406
Grant Rhaglen Cymru ar gyfer Gwella gan Lywodraeth Cymru	0	460
CYFANSWM YR INCWM	14,694	15,154
Cyfanswm y gyllideb refeniw i'w hariannu drwy Gronfa Gyfunol Cymru	6,851	6,526

Atodiad 2

Crynodeb o ofynion cyllidebol 2017-18 i'w gynnwys yng Nghynnig Cyllidebol Atodol Gweinidogion Cymru o dan adran 126 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006

O dan adran 126 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 ('Deddf 2006'), gall Gweinidogion Cymru wneud Cynnig Cyllidebol Atodol yn y Cynulliad Cenedlaethol i awdurdodi defnyddio adnoddau, cadw incwm a hawlio arian parod o Gronfa Gyfunol Cymru ar gyfer personau perthnasol penodol, gan gynnwys Swyddfa Archwilio Cymru.

Mewn perthynas â gwasanaethau a dibenion Swyddfa Archwilio Cymru yn ystod y flwyddyn a ddaw i ben 31 Mawrth 2018, bydd y Cynnig Cyllidebol yn awdurdodi'r canlynol:

- yr adnoddau sydd i'w defnyddio gan Swyddfa Archwilio Cymru;
- yr adnoddau sy'n cronni i Swyddfa Archwilio Cymru, y gall eu cadw (yn hytrach na'u talu i mewn i Gronfa Gyfunol Cymru); a'r
- swm y gellir ei dalu o'r Gronfa Gyfunol i Swyddfa Archwilio Cymru.

Ceir crynodeb o'r gofynion hyn, na ellir ond darparu amcangyfrifon ar eu cyfer oherwydd amrywioldeb ffrydiau incwm, yn [Nhabl 1](#) isod.

Tabl 1 – Crynodeb o ofynion cyllidebol amcangyfrifedig 2017-18

	£'000
<ul style="list-style-type: none"> • Adnoddau ac eithrio adnoddau sy'n cronni i'w defnyddio gan Swyddfa Archwilio Cymru wrth gyflawni swyddogaethau statudol Swyddfa Archwilio Cymru, yr Archwilydd Cyffredinol ac archwilwyr penodedig llywodraeth leol, ac wrth weinyddu Swyddfa Archwilio Cymru: • Refeniw • Cyfalaf 	6,851 380
Adnoddau sy'n cronni o ffioedd a thaliadau am wasanaethau archwilio a gwasanaethau cysylltiedig (ac eithrio am waith i archwilio, asesu ac arolygu llywodraeth leol); costau eraill a adenillir sy'n gysylltiedig â swyddogaethau'r Archwilydd Cyffredinol; incwm amrywiol o gyhoeddiadau, cynadleddau, darparu gwasanaethau gweinyddol, proffesiynol a thechnegol; costau a adenillir oherwydd staff ar secondiad; benthyciadau staff a ad-delir; taliadau prydlesu ceir a adenillir; a llog a geir ar falansau gwaith i'w defnyddio gan Swyddfa Archwilio Cymru ar wasanaethau cysylltiedig ac wrth weinyddu Swyddfa Archwilio Cymru.	14,694
Gofyniad arian parod net o'r Gronfa Gyfunol i dalu'r symiau net sy'n ddyledus i'w talu yn ystod y flwyddyn gan Swyddfa Archwilio Cymru.	7,031

Mae **Tabl 2** yn cysoni cyfanswm cais Swyddfa Archwilio Cymru am adnoddau â'i gofyniad arian parod net ar gyfer y flwyddyn a ddaw i ben 31 Mawrth 2018.

Tabl 2 – Cysoni'r gofyniad adnoddau â'r gofyniad hawlio arian parod o'r Gronfa Gyfunol

	£'000
Cais net am adnoddau – refeniw a chyfalaf	7,231
Addasiadau i gyfalaf gweithio net	(200)
Gofyniad arian parod net	7,031

Wales Audit Office
24 Cathedral Road
Cardiff CF11 9LJ

Tel: 029 2032 0500

Fax: 029 2032 0600

Textphone: 029 2032 0660

We welcome telephone calls in
Welsh and English.

E-mail: info@audit.wales

Website: www.audit.wales

Swyddfa Archwilio Cymru
24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd CF11 9LJ

Ffôn: 029 2032 0500

Ffacs: 029 2032 0600

Ffôn Testun: 029 2032 0660

Rydym yn croesawu galwadau
ffôn yn Gymraeg a Saesneg.

E-bost: post@archwilio.cymru

Gwefan: www.archwilio.cymru